

EUROPEISKA KOMMISSIONEN

Bryssel den 16.7.2007
KOM(2007) 420 slutlig

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN OCH
SAMT REGIONKOMMITTÉN**

**Årsrapport för 2006 om genomförandet av den tredje etappen
av Tempusprogrammet**

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL RÅDET,
EUROPAPARLAMENTET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA
KOMMITTÉN OCH
SAMT REGIONKOMMITTÉN**

**Årsrapport för 2006 om genomförandet av den tredje etappen
av Tempusprogrammet**

1. FÖRORD

Programmet Tempus III (2000–2006) är inriktat på utvecklingen och moderniseringen av den högre utbildningen i de 26 partnerländerna i västra Balkan, Östeuropa, Medelhavsområdet och Centralasien. De högre utbildningsanstalterna anses vara särskilt viktiga för den ekonomiska och sociala övergångsprocessen i partnerländerna. De är också centrum för sakkunskap och för utveckling av mänskliga resurser. De utbildar nya generationer av beslutsfattare, både i EU och i partnerländerna. Dessutom bidrar de direkta utbytena av personer, som Tempusprogrammet främjar, till bättre ömsesidig förståelse mellan Europeiska unionen och partnerländerna.

Sedan Tempusprogrammet startades 1990 har det bidragit till att reformera och modernisera den högre utbildningen i partnerländerna. De högre utbildningsanstalterna har en väsentlig uppgift för att övergången till en ekonomi och ett samhälle som baseras på kunskap ska lyckas. Högskolorna är viktiga för tillväxt och konkurrenskraft och har en avgörande roll för reformerna både i EU:s medlemsstater och i partnerländerna. Det har betonats att moderniseringen av den högre utbildningen är en väsentlig förutsättning för framgången med den Lissabonstrategi som Europeiska unionen lanserade i mars 2000 och som syftar till att omstrukturera EU:s ekonomiska och sociala system. Samtidigt har Tempusprogrammet hjälpt partnerländerna att reformera systemen för högre utbildning i enlighet med Bolognaprocessens principer, exempelvis det nya systemet för universitetsexamina, kvalitetssäkring och erkännande av examina och studieperioder. Bolognaprocessen, som har Europeiska kommissionens aktiva stöd, är en gemensam referenspunkt för såväl EU:s medlemsstater som för partnerländerna.

Under 2006 bekostades Tempus ur tre regionala program för externt samarbete, nämligen Cards (gemenskapens biståndsprogram för återuppbyggnad, utveckling och stabilisering på västra Balkan), Meda (Östra och södra Medelhavsområdet) och Tacis (Östeuropa och Centralasien). Budgeten för Tempus uppgick under 2006 till 53,45 miljoner euro fördelat på följande sätt mellan de tre regionerna: Tacis: 18,25 miljoner euro, Cards: 17,2 miljoner euro och Meda: 18 miljoner euro.

En detaljerad beskrivning av Tempusprogrammet finns på följande webbadress:

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/tempus/index_en.html

Denna årsrapport läggs fram i enlighet med artikel 11 i rådets beslut om inrättandet av Tempusprogrammet (EGT L 120, 8.5.1999).

2. GENOMFÖRANDET AV TEMPUS 2006: HUVUDLINJERNA

Genomförandet av programmet under 2006 styrdes av följande prioriteringar:

- (1) Förbättra spridningen och tillvaratagandet av projektresultat.
- (2) Utöka övervakningen ute på fältet.
- (3) Stärka de nationella Tempus-programkontorens roll.

3. FÖRBÄTTRA SPRIDNINGEN OCH TILLVARATAGANDET AV PROJEKTRESULTAT

Under 2006 vidtog Generaldirektoratet för utbildning och kultur (GD EAC) ett antal initiativ för att göra Tempus synligare i partnerländerna, från enkla sätt som riktlinjer för synlighet, framställningen av en dvd som visar ”Tempus i verket”, en ny broschyr, nytt PR-material, fram till temaevenemang som konferensen om samarbete mellan högskolor och företag i Amman och den därmed förknippade studien om ”att koppla samman arbets- och utbildningsvärlden via Tempus”. Konferensen i april 2006, som anordnades av Jordaniens ministerium för högre utbildning och vetenskaplig forskning, samt studien uppmärksammade universitet, företag och beslutsfattare inom utbildning på vikten av att främja samarbetet mellan universitet och företag för att de utexaminerade ska få bättre anställningsmöjligheter och för att ge nya möjligheter till såväl universitet som företag. Exempel från Tempusprojekt på innovativa lösningar presenterades vid konferensen och beskrevs i studien.

I november 2006 hölls en kurs för samordnarna vid de nationella Tempuskontoren om kommunikation, spridning och tillvaratagande av projektresultat. Vid årsmötet för bidragsmottagarna i januari 2006 anordnades en särskild sammankomst med synlighet och spridning som tema.

För att illustrera de effekter som Tempus sedan starten haft på högskolor, enskilda personer och system i partnerländerna har Generaldirektoratet för utbildning och kultur låtit genomföra en rad regionala undersökningar via en rad direkta intervjuer och en omfattande elektronisk enkät för de viktigaste aktörer som medverkar i eller känner till Tempusverksamheten i sitt land. Totalt sändes 940 frågeformulär ut. Undersökningarna gjordes av utomstående sakkunniga (både från EU och partnerländerna) som besökte alla partnerländer i maj-juni och genomförde intervjuer med enskilda och grupper bland universitetsledning och universitetspersonal, lärare, studenter, arbetsgivare, icke-statliga organisationer samt regionala och nationella utbildningsmyndigheter.

Den överväldigande majoriteten av de intervjuade ser Tempus som en väsentlig inkörsport till den europeiska akademiska världen och anser att programmet varit till stor hjälp vid uppbyggandet av samarbetet med europeiska universitet. Via sin verkliga europeiska dimension har Tempus gjort det möjligt att samarbeta med mer än ett EU-land och stärka det regionala samarbetet. Tempus är det enda program som omfattar alla aspekter i högre utbildning, medan andra givare vanligtvis bara stöder ett element i systemet. Programmet uppskattas för sin kontinuitet och för att ha framställt en ”kritisk massa” som har haft positiv inverkan på tillvägagångssätt och attityder. Dessa positiva förändringar har uppskattats av de nationella utbildningsmyndigheterna i de flesta partnerländerna. Resultaten av dessa undersökningar kommer att användas i diskussionen om Tempus utformning i framtiden.

Tempus nationella kontaktpunkter i medlemsstaterna har fortsatt att fylla en viktig funktion för genomförandet av programmet genom att de underlättat medverkan för EU:s högskolor via

informationsverksamhet och hjälp med att söka partner. Under 2006 anordnades informationsdagar rörande Tempus i de flesta partnerländerna samt i ett antal EU-medlemsstater.

4. UTÖKA ÖVERVAKNINGEN UTE PÅ FÄLTET

År 2004 antog GD EAC en allmän policy för övervakning ute på fältet av Tempusprogrammet, bestående av två slag av verksamhet som kompletterar varandra, nämligen:

- Övervakning ute på fältet som genomförs gemensamt av Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen och handläggare vid GD EAC och som omfattar cirka 10 % av löpande projekt (30 projekt per år). Den andra omgången ägde rum under hösten 2005 och våren 2006.
- Övervakning ute på fältet som genomförs av de nationella Tempuskontoren och som omfattar i princip alla löpande projekt i respektive land (gemensamma europeiska projekt samt strukturella och kompletterande åtgärder). Denna verksamhet inleddes i början av 2006 efter en särskild utbildning för de nationella Tempuskontoren.

Handläggarna vid GD EAC och Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen besökte under övervakningsomgången 2005-2006 sammanlagt 44 projekt i alla regioner. De nationella Tempuskontoren besökte 80 projekt.

Allmänt är resultaten av undersökningsområdena positiva trots vissa marginella brister. Många projekt är solida och uppvisar goda resultat. Behovsanalyserna är för det mesta välformulerade och projekten motsvarar vanligtvis universitets- eller fakultetsstrategier som har utformats inom ramen för nationella prioriteringar. Bland projektens starka sidor finns också ett aktivt deltagande av konsortiemedlemmar, planer för rörlighet, stöd från institutioner och erkända resultat. Emellertid finns det fortfarande ett antal mindre lyckade projekt och områden som allmänt sett är svagare. Som exempel på brister kan man nämna ett begränsat deltagande av bredare målgrupper eller slutanvändare, vilket påverkar projektens effekter och livsduglighet, brist på intern övervakning av behov och förutsättningar som ändras samt brist på uppbyggnad av personalkapacitet. Man har nu börjat ta itu med dessa frågor på ett mer intensivt sätt. Alla projekt som besöktes fick efter besöket ett brev med återkoppling, som även innehöll rekommendationer om korrigerande åtgärder och områden som kunde förbättras.

Att de nationella Tempuskontoren börja övervaka projekt ute på fältet är en positiv utveckling som ger nya möjligheter att berika Tempus övervakningssystem, men som samtidigt kräver att man harmoniserar praxis och den allmänna samordningen. Det är avgörande att materialet från de olika aktörerna (bidragstagare, handläggare, EAC, Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen och övervakarna från de nationella Tempuskontoren) matas in på ett enhetligt och problemfritt sätt in i ett enda system. Ett sådant system utformades 2006 och innehöll bland annat vissa vägledande kriterier för betygssättning av projektens prestationer, en mjukvara för betygssättning och riktlinjer för att följa upp de nationella Tempuskontorens övervakningsbesök.

I genomförandet av programmet har även ”förebyggande övervakning” en viktig uppgift. Därför anordnades i januari 2006 i Bryssel ett möte för bidragstagare, där man koncentrerade sig på frågor i samband med projektledning.

5. STÄRKA DE NATIONELLA TEMPUSKONTORENS ROLL

Insatserna för att stärka de nationella Tempuskontorens roll fortsatte under 2006 via en rad viktiga initiativ, till exempel deras aktiva medverkan i övervakningen ute på fältet. Efter att man utarbetat en strategi för Tempuskontorens medverkan i övervakningen och en särskild utbildning för dem i oktober 2006 började alla Tempuskontor övervaka Tempusprojekten i sina länder. Under denna första omgång besökte Tempuskontoren cirka 80 projekt. På grundutbildningen följde i november 2006 en översyn av Tempuskontorens praxis vid övervakningen och en mer praktisk utbildning i rapporteringsteknik.

Programkontorens roll i projekturvalet stärktes och de fick en formell uppgift i bedömningen av individuella utbytesstipendier.

Två möten med Tempuskontor från partnerländerna och nationella kontaktpunkter i EU anordnades i Bryssel i maj och november, där man tog upp sådana frågor som kommunikation, synlighet, projekturval och övervakning.

Tillsammans med Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen genomfördes informationskampanjer om Tempus i alla partnerländer där man gick ut med inbjudningar att lämna projektförslag 2006.

Nya bidragsavtal för tiden juli 2006–juni 2007 slöts med Jordanien, Ryssland, Kazakstan och Kirgizistan. Programkontoret i Tadzjikistan stängdes tillfälligt.

6. PROGRAMLEDNING

Under 2006 slutfördes fem urvalsförfaranden. Detta inbegriper urvalsomgångarna för gemensamma europeiska projekt (sista ansökningsdag den 15 december 2005), strukturella och kompletterande åtgärder (sista ansökningsdagar den 15 oktober 2005 och den 15 februari 2006) samt individuella utbytesstipendier (sista ansökningsdagar den 15 februari och den 15 oktober 2006). Antalet ansökningar för varje ansökningstillfälle har varit högt, vilket betyder att programmet hela tiden uppmärksammats av den akademiska världen. I synnerhet ökar antalet ansökningar inom strukturella och kompletterande åtgärder och deras innehåll inriktas mer på övergripande frågor som är av vikt för reformen och moderniseringen av den högre utbildningen i partnerländerna. Utförliga uppgifter om urvalsförfarandena 2006 finns på programmets webbplats.

- Gemensamma europeiska projekt som valts ut 2006: 103 projekt med ett sammanlagt belopp på 43,1 miljoner euro. I gemensamma europeiska projekt deltar högskolor i EU:s medlemsstater och i de 26 partnerländerna.
- Strukturella och kompletterande åtgärder som valts ut 2006: 95 projekt med ett sammanlagt belopp på 11,7 miljoner euro. Strukturella och kompletterande åtgärder är inriktade på system för högre utbildning och koncentrerar sig på strategiska frågor.
- Individuella utbytesstipendier som valts ut 2006: 156 projekt med ett sammanlagt belopp på 0,66 miljoner euro. Individuella utbytesstipendier gör det möjligt för lärare och administrativ personal vid högskolor att dra fördel av tidsbegränsade utomlandsvistelser.

De utvalda gemensamma europeiska projekten rör utarbetande av kursplaner (70 %), universitetsförvaltning (15 %) och institutionsuppbyggande (15 %). Projekt inom utarbetande av kursplaner omfattar många olika områden, exempelvis tillämpad forskning, teknik,

företagsförvaltning och samhällsvetenskap. Projekt inom institutionsuppbyggande och universitetsförvaltning stöder reformer som gäller kvalitetssäkring, undervisningskvalitet eller ekonomisk förvaltning av universiteten i partnerländerna. I merparten länder har de utvalda strukturella och kompletterande åtgärderna en tydlig koppling till handlingslinjerna i Bolognaprocessen. De utvalda projekten i denna programdel gäller vanligtvis sådana frågor som utformningen av system för kvalitetssäkring eller införandet av mekanismer för överföring av studiepoäng. Projekten fokuserar också på modernisering av universitetens verksamhet och tjänster, inbegripet uppdatering av fortbildningsprogram, användning av informations- och kommunikationsteknik och förstärkning av de internationella kontakterna. De utvalda utbytesstipendierna gäller främst omskolning och studieperioder (79 %), därefter förberedande verksamhet inför gemensamma europeiska projekt (13 %) och deltagande i särskilda konferenser och seminarier (8 %). Allmänt sett kan man observera att de inlämnade projekten i allt större utsträckning är anpassade till de nationella prioriteringar som fastställts av partnerländerna. Nästa alla utvalda projekt är förenliga med de nationella prioriteringarna.

I allmänhet var åtagandena och utbetalningarna inom Tempusprogrammet under 2006 i enlighet med planeringen. Vissa stipendieavtal kunde inte sändas ut som planerat eftersom finansieringsbesluten hade antagits sent eller för att undertecknandet av finansieringsavtal var försenat.

I andra finansiella åtaganden under 2006 ingick följande:

- Bidrag till nationella Tempuskontor: 5 bidrag motsvarande 0,31 miljoner euro.
- Bidrag till Europeiska yrkesutbildningsstiftelsens Tempusavdelning som tillhandahåller tekniskt bistånd till GD EAC: 0,87 miljoner euro.
- Konferenser och seminarier: 0,63 miljoner euro.

Arbetet med att likvidera tvisteärenden inom Tempus har fortskridit hela tiden under 2006. Hittills har man avslutat 164 tvisteärenden ur EAC:s synpunkt (vilket motsvarar 69 % av alla ärenden). De avslutade ärendena omfattar 81 fall där de omtvistade beloppen avskrivits i enlighet med budgetförordningen, 61 fall där bidragsmottagaren återbetalade de begärda beloppen direkt till kommissionen och 22 fall där debetnotor skickades till bidragsmottagarna. Sammanlagt återficks 1,1 miljon euro under 2006, antingen genom direkt återbetalning eller via avräkningsförfarandet.

7. SLUTSATSER

Genomförandet av Tempusprogrammet under 2006 styrdes av en rad strategiska mål som alla uppnåts i tillfredsställande grad. Genom den fortlöpande dialogen med nationella myndigheter och deras nära medverkan i fastställandet av prioriteringar och urval av projekt ser man till att den verksamhet som får bidrag motsvarar landets behov och överensstämmer med målen för de nationella reformerna. Detta säkerställer att de nationella myndigheterna får eget ansvar och att programinsatserna blir mer slagkraftiga. De nationella programkontoren i partnerländerna har förstärkts ytterligare och spelar en viktig roll i kontakterna med de nationella myndigheterna och andra berörda. Återkopplingen från de nationella myndigheterna och övervakningen ute på fältet har bekräftat att Tempus alltjämt är ett högst relevant program för att bistå partnerländerna i reformen och moderniseringen av deras system för högre utbildning.

Tempus 2006 - Finansieringsöversikt

Tempus 2006 – Anslagna belopp per region i euro			
	Cards	Tacis	Meda
JEP	13 043 103	16 959 989	3 164 222
IMG	71 300	114 760	114 940
SCM	2 848 398	5 919 744	1 140 609
NTO	0	262 093	49 898
ETF	255 000	328 000	287 000
Övriga	190 500	273 977	171 611
Totalt	16 408 301	23 858 563	4 928 280

Tempus 2006 – Utvalda projekt per region/beviljade belopp i euro		
	Cards	Beviljade belopp till utvalda projekt
JEP (sista ansökningsdag den 15 december 2005)	32	13 043 103
SCM (sista ansökningsdag den 15 oktober 2005)	5	650 001
SCM (sista ansökningsdag den 15 februari 2006)	18	2 198 397
IMG (sista ansökningsdag den 15 februari 2006)	16	71 300
IMG (sista ansökningsdag den 15 oktober 2006)	22	106 320
Totalt	93	16 069 121

Tempus 2006 – Utvalda projekt per region/beviljade belopp i euro		
	Tacis	Beviljade belopp till utvalda projekt
JEP (sista ansökningsdag den 15 december 2005)	42	17 256 709
SCM (sista ansökningsdag den 15 oktober 2005)	24	3 112 606
SCM (sista ansökningsdag 15 februari 2006)	34	3 927 775
IMG (sista ansökningsdag 15 februari 2006)	35	128 250
IMG (sista ansökningsdag 15 oktober 2006)	32	138 810
Totalt	167	24 564 150

Tempus 2006 – Utvalda projekt per region/beviljade belopp i euro		
	Meda	Beviljade belopp till utvalda projekt
JEP (sista ansökningsdag den 15 december 2005)	29	12 831 132
SCM (sista ansökningsdag den 15 oktober 2005)	8	990 609
SCM (sista ansökningsdag den 15 februari 2006)	6	829 906
IMG (sista ansökningsdag den 15 februari 2006)	30	114 940
IMG (sista ansökningsdag den 15 oktober 2006)	21	99 640
Totalt	94	14 866 227

- JEP: Gemensamt europeiskt projekt; SCM: strukturella och kompletterande åtgärder; IMG: Individuella utbytesstipendier; NTO: Nationellt programkontor för Tempus; ETF: Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen.